

Allergi - del 2 - Vore Dyr nr. 132

December 2009

Af dyrlæge Mette Markert

I sidste nummer af Vore Dyr beskrev jeg de forskellige typer af allergi, vi ser hos hund og kat. Den ene type - atopisk hudbetændelse er den suverænt mest almindelige form for allergi hos vores kæledyr.

Som tidligere beskrevet er symptomerne på atopi kløe, der typisk starter i ører og poter, men kan brede sig til hele kroppen.

Når hunden forsøger at bekæmpe kløen ved at slikke, kradse eller bide i de områder, der klør, bliver huden ødelagt og mere modtagelig for infektion. En betændt hud klør og gør ondt, hvilket får hunden til at bide og slikke endnu mere. En ond cirkel er startet.

Hos katte ser symptomerne på allergisk hudbetændelse en lille smule anderledes ud, oftest er det eneste symptom øget slikkelyst, og ejeren tror bare, at katten er blevet mere renlig.

Nogle katte bruger endda deres mennesker som kløpind, så hvis din kat pludselig bliver meget kælen, kan det altså skyldes at den klør!

Oftest ser vi områder med kortere eller slet ingen pels på disse katte, specielt på maven og bagbenene kan hårene være slikket helt væk. Små sår omkring halsen og på ryggen kan også være tegn på allergiske problemer.

Når en hund eller kat præsenteres i klinikken med kløende hudbetændelse, er første prioritet altid at få styr på betændelsen og se om vi kan finde en umiddelbar årsag til kløen, som f.eks. lopper eller insektbid. Oftest er der dog ingen umiddelbar årsag at finde, og diagnosen allergi begynder at komme med i overvejelserne.

En typisk allergipatient er 1-2 år første gang, den viser symptomer, men allergi kan udvikle sig allerede fra 5-6 måneders alderen, ligesom ældre dyr også ind imellem pludselig udvikler allergi. Allergi kan være en arvelig lidelse og nogle racer har desværre store problemer med allergi.

Et klassisk eksempel er Amstaffs, der på meget kort tid er blevet en meget populær race. Vi ser flere og flere af disse hunde i klinikken med symptomer på atopisk dermatitis.

Desværre findes der ingen test, som med 100 % sikkerhed kan sige, om en hudbetændelse skyldes allergi, eller en af de mange andre årsager til hudproblemer. Derfor bliver man nødt til at først at udelukke parasitter (skab, hårsækmider), svampeangreb og andre ting.

Dette gør vi ved at tage en biopsi (en lille prøve) af huden på de angrebne steder. Det er vigtigt, at hudbetændelsen først er behandlet med antibiotika inden disse prøver udtages, ellers bliver laboratoriesvaret blot, at hunden eller katten har hudbetændelse - og det vidste vi jo godt i forvejen.

Hvis biopsien ikke viser andre årsager til kløen, er næste skridt at undersøge, hvad hunden eller katten helt præcist er allergisk overfor. Dette gøres med en blodprøve, der bliver undersøgt for reaktion på de 24 mest almindelige allergener, der er årsag til allergi blandt danske hunde og katte.

Topscoreren er husstøvmider, men græspollen og bynke er andre hyppige årsager til kløe hos vores kæledyr. Grunden til at vi ikke bare starter med at tage en blodprøve er, at mange raske hunde og katte viser en positiv reaktion ved blodprøven, uden på noget tidspunkt at blive syge. Selve diagnosen allergi stilles altså på symptomerne og biopsien, mens blodprøven bruges til at finde ud af, hvad der skal behandles med.

Viser blodprøven positiv reaktion på en eller flere allergener, kan man vælge at behandle hunden eller katten med en såkaldt hyposensibilisering. Direkte oversat betyder hyposensibilisering nedsat følsomhed, og beskriver dermed den effekt, vi ønsker at opnå med behandlingen.

En hyposensibilisering består af en række indsprøjtninger med de stoffer (allergener) patienten er allergisk overfor. I starten bruges meget små mængder allergen og indsprøjtningerne gives ofte. Efterhånden øges intervallet og mængden af allergen, indtil kroppen til sidst kan tåle doser, der er 1000 gange højere end den første.

Hyposensibilisering er en livslang behandling, og kan gives enten hos dyrlægen eller derhjemme, hvis man selv har mod på at stikke sit dyr (efter grundig instruktion, naturligvis). Det første år gives indsprøjtningerne efter et nøje fastlagt skema, hvor man efter et par måneder er oppe på at give sprøjterne en gang om måneden. Efter 12 måneders behandling evaluerer man resultatet og forsøger at øge intervallet mellem indsprøjtningerne.

Mange hunde kan nøjes med at blive hyposensibiliseret en gang hver 3. måned, når det første år er overstået. Da man i

sin tid startede med at hyposensibilisere hunde, stoppede man behandlingen efter 1 år. Man fandt dog ud af, at størstedelen af dem kom tilbage efter 2-4 år med de samme allergisymptomer, som havde startet behandlingen i første omgang. Derfor fortsætter man idag behandlingen resten af dyrets liv, hvis der ellers har været et tilfredsstillende resultat.

Forsøg har vist at omkring 80% af allergiske patienter reagerer positivt på hyposensibilisering, succeskriteriet er ikke helbredelse (det kan man desværre ikke), men færre symptomer og mindre behov for anden medicin.

Heldigvis er hyposensibilisering ikke det eneste, vi kan gøre for de kløende hunde og katte. Ca. 35% af dyr med atopisk hudbetændelse reagerer også på et eller flere foderstoffer, det kan derfor være en rigtig god idé at gennemføre en fodertrial sideløbende med hyposensibiliseringen, for at sikre det bedst mulige resultat. Selvom hunden eller katten ikke har en fødemiddelreaktion (tidligere fødemiddelallergi), så kan man alligevel hjælpe via foderet. Essentielle fede syrer (omega-3 og omega-6 fedtsyrer, også kaldet EFA-olier) styrker hudens naturlige forsvarsværker og kan i nogle tilfælde virke kløestillende i sig selv.

EFA-olier fås som kosttilskud, eller blandet i foder specielt udviklet til allergikere og andre dyr med sart hud.

Medicinske bade kan hjælpe, dels ved at nedsætte mængden af bakterier og svampe på hudoverfladen, dels ved at fjerne de allergener, som dyret reagerer på.

Binyrebarkhormon bruges til at dæmpe kløen og den allergiske reaktion. Effekten er god, men desværre har binyrebarkhormon også en del bivirkninger, både på kort og lang sigt. På kort sigt øger det æde- og drikkelysten, hvilket kan få en ellers velopdragen hund til at stjæle mad fra køkkenbordet, eller tisse på gulvet i løbet af natten, fordi den pludselig drikker dobbelt så meget vand, som den plejer. Ved langvarig behandling ses vægtøgning (p.gr.a. øget appetit), hårtab, tab af muskulatur på bagbenene og en væskefyldt bughule. Tidligere var binyrebarkhormon eneste effektive behandling af kløende allergi, og mange hunde fik binyrebarkhormon i årevis, uden anden behandling. I dag kan vi heldigvis gøre meget andet for disse patienter, og den gamle schæfer med den store vom er blevet et sjældent syn.

Ciclosporin (Atopica) er et forholdsvis nyt stof, der ligesom binyrebarkhormon virker dæmpende på immunforsvaret (bruges hos mennesker i forbindelse med organtransplantationer for at undgå afstødning af det nye organ), uden de samme bivirkninger som binyrebarkhormon. Ulempen er at det er meget dyrt, og især for større hunde kan det være en betydelig udgift for ejeren.

Antihistaminer bruges ikke så tit til hunde og katte, deres effekt er ikke så god, som nogle af de ovenstående, og flere af dem virker sløvende.

Loppebehandling er vigtigt hos en allergisk hund eller kat, selvom dyret ikke har loppeallergi lige nu, er risikoen for at udvikle det senere meget stor, og lopper er under alle omstændigheder noget, man ønsker at undgå hos en patient, der i forvejen har problemer med kløe. Der finder mange gode loppemidler på markedet, og de bør bruges forebyggende året rundt på alle dyr i husstanden.

Anbefal

Senest opdateret (Torsdag, 28. Juli 2011 11:15)